

Läsnyckel

Den rätte för min syster

Av: Rosmary Hayes

Illustrationer: Giuliano Aloisi

Lailas föräldrar gör allt för att hitta en bra partner till storasystern Amina, men hon hittar bara fel. De börjar bli desperata och Laila beslutar sig för att ta saken i egna händer, hon har nämligen hittat den perfekta killen. Nu måste de bara mötas. Vad skulle möjligtvis kunna gå fel?

Innan du läser

Titta på omslaget. Vad förställer det? Vem tror du personen på bilden föreställer? Läs titeln. Vad tror du boken kommer handla om?

Läs baksidestexten. Stämde det med vad du trodde boken skulle handla om? Varför hittar Amina fel hela tiden tror du? Amina är arton år, varför tänker du att hennes föräldrar är oroliga för att hon inte ska hitta någon att gifta sig med?

Medan du läser

Sid. 4–7

Tror du att Lailas mamma säger att hennes leende är fint för att vara snäll? Vad innebär det att vara pashtun?

På sidan 7 finns pratbubblor som visar vad Amina tycker om sina friare. Vad hade du tyckt varit viktigast med en partner? Finns det något du absolut inte hade stått ut med?

Hur hade du känt det om dina föräldrar bjudit hem en massa killar/tjejer som du inte var intresserad av?

Sid. 8–10

Varför tycker föräldrarna att det är en skam att Amina inte hittar någon hon gillar tror du?

Laila vet inte om hon vill gifta sig, hade du velat det? Hur skulle ditt bröllop se ut? Vem skulle din drömpartner vara?

Sid. 11–12

Vad har Serina för plan tror du?

Sid 13–20

Lailas föräldrar gillar inte tanken på att Amina skulle träffa en kille helt själv, varför är det så tänker du? Har dina föräldrar några regler du tycker är stränga?

Varför är Amina så motvillig till att para ihop systemen med Karmal tror du?

Hur tror du att mötet kommer att gå?

Sid. 21–27

Laila verkar ha lätt att ljuga för Amina, tror du Amina misstänker något? Varför är Laila så övertygad om att Karmal kommer bli förälskad i Amina? Kan man bli kär i någon man bara träffat en gång?

Sid. 28–32

Varför tror du Laila känner sig orolig? Vilka saker kan gå snett?

Vad får dig att bli illamående av oro?

Sid. 33–44

Varför blir Amina så nervös av att träffa Karmal tror du?

Vad tror du Karmal tänker när Serina och Laila smyger runt i gångarna och låtsas kolla på bönor och potatis?

Är Laila en bra skådespelare eller har Amina sett något som Laila inte fattat själv än?

Vad tror du kommer hända när Karmal och Amina möts?

Sid. 45–48

Hur hade du känt det om någon av dina yngre kusiner kommit och stört dig i jobbet?

Amina påminner Laila om att utseende inte är allt. Tycker du att utseende är viktigt? Kan en dålig personlighet förstöra ett vackert utseende? Kan någon bli snyggare för att hen är rolig eller har en jättetrevlig personlighet?

Vad tror du att Laila vill?

Sid. 49–56

Vad hade du gjort i Lailas situation, hade du sprungit efter Karmal? Vad hade du sagt för att få någon intresserad av din syster/en kompis?

Vem tror du Asad är? Hur kan Karmal känna till Asad tänker du?

Vad tror du Karmal tänker om Laila?

Hur tänker du att Lailas mamma och Amina reagerade när hon kom tillbaka med blod i ansiktet? Hur tror du Laila bortförklarade det?

Sid. 57–61

Varför tror du det är viktigt för föräldrarna i den här boken att dotterns partner är från Pakistan? Spelar det någon roll var en person kommer ifrån när man är kär?

Kan man bestämma vem man ska bli kär i? Kan ens föräldrar bestämma det?

Hur gick det till när Amina och Asad träffades tror du?

Efter läsningen

Vad minns du tydligast från boken. Försök beskriva bokens handling med tre ord.

Vilka teman kan man hitta i boken? Vilket tema tycker du är viktigast?

Vad tyckte du om bokens slut? Fanns det något du hade velat ändra på? Vad tror du händer efter bokens slut? Kommer Asad och Amina kunna gifta sig? Kommer Karmal och Laila gå på en dejt? Hur hade historien slutat om du hade fått bestämma?

*

Kärlek finns överallt och kan se ut på många olika sätt. Aminas och Lailas föräldrar vill att de ska träffa killar som också kommer från Pakistan, helst någon från en familj de känner. Men båda två har hittat killar på egna vis. Finns det kärlek som inte är okej? Vem bestämmer det? Kan någon bestämma vilken kärlek som är rätt och vilken som är fel? Diskutera i klassrummet.

Vad tycker du gör en relation bra eller dålig?

*

Skriv din egen kärleksdikt på tre olika vis.

Att skriva en dikt kan kännas svårt men det behöver det inte vara. Man kan uttrycka otroligt mycket med bara några få ord. Det finns många olika sätt att skriva en dikt på.

Ett sätt att börja kan vara att använda sig av den så kallade **"femradningen"**:

- Rad 1: Välj ett ord. Det kan vara nästan vad som helst; en person, en sak, en plats osv.
- Rad 2: Beskriv ordet från rad 1 med max två ord.
- Rad 3: Välj eller hitta på en händelse på tre ord som hör ihop med raderna ovan.
- Rad 4: Välj fyra ord som beskriver den känsla du får av ordet på rad 1.
- Rad 5: Välj ett ord som drar ihop dikten. Det kan vara samma som det första ordet eller så kan du välja ett helt nytt ord.

VIPS! Nu har du en dikt.

Haiku

En Haiku-dikt består av tre rader.

- Rad 1: 5 stavelser
- Rad 2: 7 stavelser
- Rad 3: 5 stavelser

Exempel:

*Mitt i vårregnet
lär en liten flicka sin
kattunge dansa*
- Kobayashi Issa (1763-1828)

Om du är osäker på hur många stavelser ett ord har kan du klappa händerna vid varje betoning. Katt har exempelvis en stavelse och blir därför bara en klapp medan kattunge har tre och blir tre klappar.

Frihand

Att skriva utan mall kan vara både lätt och svårt. Med det viktigaste att tänka på när man skriver dikter är att använda sig av metaforer, liknelser och omskrivningar.

En annan viktig punkt är att hitta en bra rytm i dikten. Det betyder inte att den måste rimma eller bestå av exakt fem ord per rad – men om du vill kan det göra det.

Ett tips är att lyssna på musik som sätter dig i stämning. Ofta blir det lättare att hitta till både känslan och orden. Har du svårt att hitta inspiration så låna gärna från andra; kanske har din favoritartist satt ord på precis det du vill berätta. Men kopiera inte bara rakt av, då blir det inte lika kul. Klistra ihop texten så att det passar för just din dikt.

*

Den rätte för min syster är vad man kallar en romantisk komedi, den har både humor och kärlek. Hur hade historien sett ut om det vore romantisk skräck eller kanske ett romantiskt drama? Lek med bokens handling och gör om, eller lägg till, saker i händelseförloppet så det blir en annan genre.

*

Forska! För Amina och Lailas föräldrar är det viktigt med giftermål. Att gifta sig är något man gör i många olika kulturer – men varför gifter man sig egentligen? Ta hjälp av din skolbibliotekarie och sök på internet för att ta reda på hur giftermålet ser ut i olika kulturer. Vad säger svensk lag om giftermål? Får man gifta sig med vem man vill? Hur gammal måste man vara? Får man tvinga någon att gifta sig?

*

Hegas arbetsmaterial kallar vi Läsnycklar – med fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Jobbar du med yngre barn får förstås skriv-uppgifter förvandlas till något annat. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t ex boksamtal. Antingen jobbar ni med dem under läsningens gång, eller efteråt. Svaren på de flesta frågorna finns i texten – det finns inget facit i den här Läsnyckeln.

Mycket läsnöje!